

Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere "eş sesli" ya da "sesteş" sözcükler denir.

👉 "Yüz" sözcüğü eş esli bir sözcüktür.

1. **Anlamı** : Doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı

2. **Anlamı** : Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangi anlamda kullanıldığını bulup işaretleyelim.

1.	Bugün yaz tatilinin ilk günüydü.
⇒	☐ Mevsim ☐ Yazı yazmak
2.	Yağmur yağınca her yer yaş oldu.
⇒	☐ Doğuştan beri geçen süre ☐ Nemli, ıslak
3.	Sen de ata binmek ister misin?
⇒	☐ 999'dan sonra gelen sayı ☐ Bir hayvanın üstüne çıkmak
4.	Ancak senede otuz dönüm buğday ekebiliyor.
⇒	☐ Bir bitkiyi üretmek için toprağa tohum atmak ☐ Hamurun fırında, sacda veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek
5.	Bu dalların hepsini babam elleriyle budadı.
⇒	☐ Bir bilim alanının içinde yer alan ana bilim dalında alt alanı ☐ Ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri

1. Aşağıdaki sözcükleri iki farklı anlamı ile cümle içinde kullanalım.

kır

.....

.....

yol

.....

.....

ocak

.....

.....

2. Tabloda boyalı kutucuklarda altı çizili olarak verilen sözcüğün eş seslisinin hangi cümlede olduğunu bulalım. Kutucuğunu, eş seslisi ile aynı renge boyayalım.

Babam, <u>ocak</u> ayının ilk haftası eve dönecekmiş.	Çaydanlığı ocağın üstünden aldı.	Yılın ilk ayı ocak, ikinci ayı şubattır.
Siranın altındaki çöplerini toplar mısın?	Öğretmenim beni Ayşe ile aynı sıraya oturttu.	Pazartesi sabahı bahçede sıra olduk.
Bu şiiri deftere yaz.	Yaz mevsiminde bu yağmurun yağması çok güzel oldu.	Mustafa'nın yazısı çok güzeldir.
Çok şiddetli bir dolu yağışı oldu.	Su bardağını ağızına kadar doldurdu.	Bir tencere dolusu pilavı ailecek yedik.

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin özelliklerini ilgili kutucuğu işaretleyerek belirleyelim.

Cümleler	Eş Anlamlısı Var	Zıt Anlamlısı Var	Eş Sesli
Çoban, koyunları <u>kurt</u> ların elinden kurtardı.			
Dedem <u>hatıralar</u> ını anlatmaya başladı.			
Kardeşimin yüzünde <u>güller</u> açmaya başladı.			
Koltuğun <u>arkas</u> ına düşen oyuncakları alır mısınız?			
Yeni <u>ayakkabı</u> larımı giymek istiyorum.			
Yılın ilk haftasında Ankara'ya <u>dolu</u> yağdı.			
Bu konularda çok <u>acemi</u> yim.			
Sabahları <u>geç</u> kalkmayı hiç sevmem.			
Ne <u>zaman</u> bize geleceksiniz?			

2. Aşağıdaki sözcüklerden eş sesli olanların başına "✓", eş sesli olmayanların başına "✗" işareti koyalım.

ben   bin   ekmek   küçük   hayır

beyaz   ay   at   doğa   hekim

yarar   kır   yüz   sıra   yaz

pas   dal   kasım   aralık   kaz

diz   beş   gül   yedi   kirli

ton   erkek   kız   düş   öğrenci

OTOMOBİL

Eskiden yük ya da yolcu taşımak amacıyla at, öküz gibi hayvanların çektiği araçlar kullanılırdı. Ardından 1769 (Bin yedi yüz altmış dokuz) yılında, bir motorla çalışan ve karayolunda giden ilk taşıt geliştirildi.

Otomobil dediğimiz zaman Henry Ford'a da ayrıca değinmemiz gerekir. Henry Ford, 1908 yılında fabrikasında kullandığı yürüyen bant tekniği ile ürettiği yüksek sayıdaki otomobille hem otomobillerin hayatımızdaki yerini hem de sanayi devrimini ve kültürünü kalıcı bir biçimde değiştirmiştir.

Otomobiller genellikle dört tekerleklidir. Bu durum sizi yanıltmasın, başlarda üç tekerlekli otomobiller de üretildi ancak denge ve dayanıklılık problemlerinden dolayı, günümüzde çoğunlukla dört tekerlekli otomobillerin tercih edildiğini görüyoruz.

Günümüzde daha çok enerjilerini benzin, mazot gibi fosil yakıtlardan elde eden otomobiller kullanılıyor. Ancak enerjilerini yüzlerce lityum iyon pilin birbirine bağlanmasıyla oluşan bataryalardan alan elektrikli otomobiller de artık kullanılmaya başlandı. Örneğin ülkemizde üretilmesi planlanan TOGG da bu otomobillerdendir.

A. Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre yanıtlayalım.

1 At ve öküz gibi hayvanlar, eskiden hangi amaçla kullanılırdı?

2 Karayolunda giden ilk taşıt kaç yılında yapılmıştır?

3 Başlangıçta üç tekerlekli üretilen otomobillerden neden sonra vazgeçilmiş?

4 Günümüzde kaç tekerlekli araçlar tercih edilmektedir?

5 Henry Ford, hangi tekniği kullanarak yüksek sayıda araç üretmiştir?

6 Günümüzdeki araçların enerjilerini nelerden elde edilmektedir?

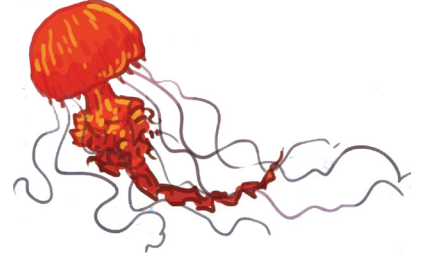
7 TOGG hakkında kısa bir araştırma yapıp edindiğiniz bilgileri yazınız.

DENİZANALARI

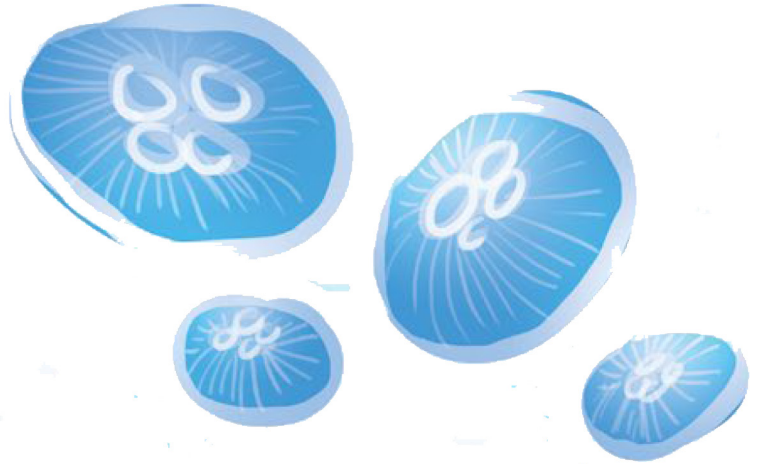
Denizanaları yeryüzündeki tüm okyanus ve denizlerde, suyun yüzeyinden derinliklerine kadar her yerde olabilir. Bu canlıların ne kulakları ne burnu ne gözleri ne beyni ne de kalbi bulunur! Hatta kemikleri de yoktur.

Bu canlılar iyi yüzücü değildir. Çoğunlukla suyun akıntısında kapılarak yer değiştirirler. Ancak çan biçimindeki gövdeleri açıp kapatarak çok yavaş yüzebilirler.

Çoğu denizanasının dokunacı olsa da dokunaçsız denizanaları da bulunur. Dokunaçlarını, küçük balıkları ve sudaki tek hücreli mikroskobik boyuttaki canlılar olan planktonları avlamak ve kendilerini savunmak için kullanırlar. Gövdelerinde bulunan bir tür sinir ağıyla dokunuşu ve ışığı algılayabilirler. Ayrıca bazı denizanası türlerinin çok zehirli olduğunu da söylemek gerek.

Ülkemiz sularında da pek çok farklı denizanası türü bulunur ancak bu türlerin zehir etkilerinin genellikle hafif olduğunu söyleyebiliriz.

A. Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre yanıtlayalım.

1 Denizanaları nerelerde yaşarlar?

2 Denizanalarının hangi organları yoktur?

3 Denizanaları nasıl yer değiştirirler?

4 Denizanaları kendilerini savunmak için neyi kullanırlar?

5 Denizanaları ışığı nasıl algıyabilirler?

6 Denizanalarının gövdelerinin biçimi neye benzemektedir?

7 Ülkemiz karasularında yaşayan denizanaları için neler söyleyebiliriz?

8 Metindeki altı çizili sözcüğün anlamını sözlükten bulup yazınız.

VÜCUDUMUZUN UYARI SİSTEMİ: AĞRI

Diş ağrısı, kısa süre içinde bir diş hekimine gitmemiz gerektiğine işaret eder. Küçük bir çürüğün habercisi olan bu ağrıyı önemsemesek, dişimizi çektirmek zorunda kalabiliriz. Soğuk algınlığı olduğumuzda boğazımız ağrıyabilir. Bu durumda bol sıvı içer ve dinleniriz; gerekirse de ilaç alınız. Karın ağrısı çekmek, sıklıkla başımıza gelen bir şeydir. Ancak bazı karın ağrıları, ciddi hastalıkların habercisi olabilir. Örneğin, başlangıçta çok dikkate almadığımız ve gittikçe şiddetini artıran bir karın ağrısı, ilerlemiş bir apandisit (kör bağırsak iltihabı) işareti olabilir. Bu durumdaki bir hasta, hemen ameliyat edilir ve genellikle tekrar eski sağlığına kavuşur. Ağrılar, akut (geçici) ya da süreğen (kronik) tipte olabilirler. Örneğin, bilekte burkulma, sıcak bir şeye değince ortaya çıkan yanma ya da diş çürüklüğüne bağlı olarak oluşan ağrılar akut ağrılardır. Bu tip ağrılar, şiddetli olabilirler, ancak uzun sürmezler. Süreğen ağrılar da sürekli tekrarlanır. Mide ülserleri, eklem yangısı (artrit) benzeri durumlarda oluşan ağrılar süreğendir.

AĞRI NASIL OLUŞUR?

Dışarıdan aldığımız uyarılar, dokularımıza zarar verdiğinde ya da zarar verme tehlikesi oluşturduğunda ağrı ortaya çıkar. Ağrıya neden olan uyarılar, ağrıyı almak üzere özelleşmiş almaçlarla (reseptör) alınır. Vücudun tüm yüzeyinde ve her organda bulunan bu almaçlara "nosiseptörler" denir. Serbest sinir uçlarında bulunan bu almaçlarca alınan uyarılar, sinir hücreleri aracılığıyla önce omuriliğe, oradan da beyne iletilir. Ağrı, beyinde, özellikle de talamus bölgesinde yorumlanır. İşin ilginç yanı, beyinde ağrıyı alan almaçlar yoktur. Bu nedenle beynin kendisi ağrıyı hissetmez. Beyin ağrıyla ilgili iletileri aldığında, zarar gören bölgenin ağrıdığını hissederiz. Vücudumuz da buna göre bir tepki oluşturur.

A. Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre yanıtlayalım.

1 Hangi durumda dişimizi çektirmek zorunda kalırız?

.....

.....

2 Soğuk algınlığına yakalandığımızda neler yapmalıyız?

.....

.....

3 Kör bağırsak iltihabının (apandisit) belirtisi neymiş?

.....

.....

4 Metne göre kaç tip ağrı vardır? İsimlerini yazınız.

.....

.....

5 Akut ağrılar ile kronik ağrılarının farkı nedir?

.....

.....

6 Vücudumuzdaki ağrılar nasıl oluşurmuş?

.....

.....

7 Yaşadığımız ağrılar vücudumuzun neresinde yorumlanır?

.....

.....

8 Metnin konusu nedir?

.....

.....